

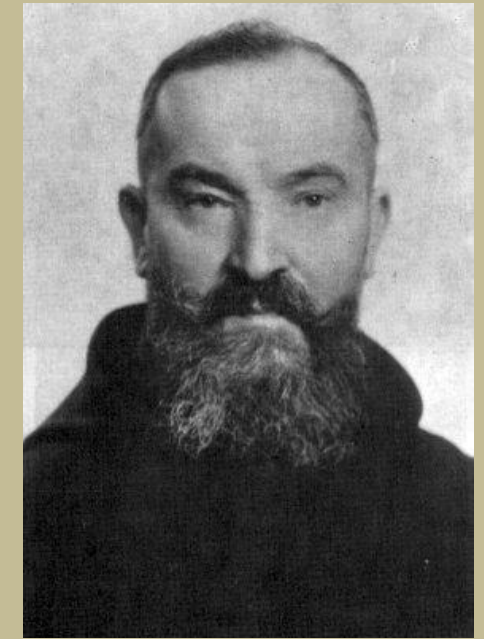
Stulecie Niepodległości Polski 1918 – 2018

Śladami Legionów po Kamieńsku

29 czerwca 2004r. w Kościele Parafialnym p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Kamieńsku, z okazji 100 – lecia konsekracji Kościoła i 10 – lecia Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Kamieńska, prezes Stowarzyszenia Grzegorz Turlejski odsłonił pamiątkową tablicę w hołdzie kapelanowi Legionów Polskich O. Kosmie Lenczowskiemu, a poświęcił ją ks. biskup Antoni Długosz. Tablicę ufundowało Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Kamieńska.

O. Kosma Lenczowski

W lutym 1916 roku przybywa do Kamieńska kapelan Legionów Polskich O. Kosma Lenczowski, z przydziałem do Domu Uzdrawieńców, ale z obowiązkiem opieki nad chorymi w szpitalu, nad ich duchowymi potrzebami. Komendantem Domu Uzdrawieńców był kpt. Jan Łuczyński, jeden z najuczciwszych oficerów. W Domu Uzdrawieńców oprócz uroczystości ściśle kościelnych organizowano liczne uroczystości o charakterze patriotycznym. Zawsze w programie tych uroczystości była przewidziana msza święta, a o. Kosma Lenczowski wygłaszał porywające kazanie. O. Kosma Lenczowski nauczał także religii w czteroklasowej szkółce legionowej oraz sporządził spis grobów legionistów I Brygady. Wrodzony takt, wesołość, dowcip, swoboda oraz umiłowanie bliźniego były bardzo mocnymi i skutecznymi atutami O. Kosmy w zdobywaniu ludzi, umiał pozyskać wielu księży dla czynu legionowego, a wówczas postawa dużej części duchowieństwa niższego była niechętna wobec Legionów. Przyjął na siebie ciężki obowiązek więc swym gorącym sercem krzepił i wzbudzał Bożego Ducha i miłość do Ojczyzny, wobec której pełnił zawsze wierną służbę. Za swoje prace otrzymał prawo noszenia odznaki I Brygady *Za wierną Służbę*. Jest na polach bitew I Brygady dając walczącym niejako milczące przesłanie Jeszcze Polska nie zginęła póki my żyjemy. Za sporządzenie katastru grobów legionowych otrzymał podziękowanie z Urzędu Duszpasterskiego Legionów Polskich. W styczniu 1917 roku, w Zegrzu na własną prośbę obejmuje kapelanię stacjonującego tam 4 pułku piechoty; by w kwietniu tegoż roku odmaszerować do Łomży. Od wikarego z Kamieńska otrzymał list: „*Smutno tu bez drogiego Ojca, ciągle mi się zdaje, że za chwilę przyjdzie Ojciec Kosma, jak zawsze dobry, wesoły, żeby pogadać, żeby przynieść ze sobą słonka i oświecić ciche i ciemne kąty.*”

Kpt. Jan Łuczyński (1869 - 1920)

O. Kosma Lenczowski w Pamiętniku Kapelana Legionów pisze:

1.II.1916 r. ...Odjechałem do Radomska i do stacji Kamieńsk pod Piotrkowem. Zameldowałem się. Jest tu Dom Uzdrawieńców legionistów. Komendantem jest kpt. Łuczyński, wierzący, praktykujący, bardzo grzeczny, troskliwy o żołnierzy, nie tylko o potrzeby ciała, ale i duszy. Sam zawsze uczestniczył w nabożeństwach i pilnował, by żołnierze byli i zachowywali się spokojnie....

9 - 11.III.1916 r. ...Byli chętni pragnący słowa Bożego. Większość chodziła wskutek zachęty Komendanta Łuczyńskiego. Chodził po salach i posyłał na naukę....

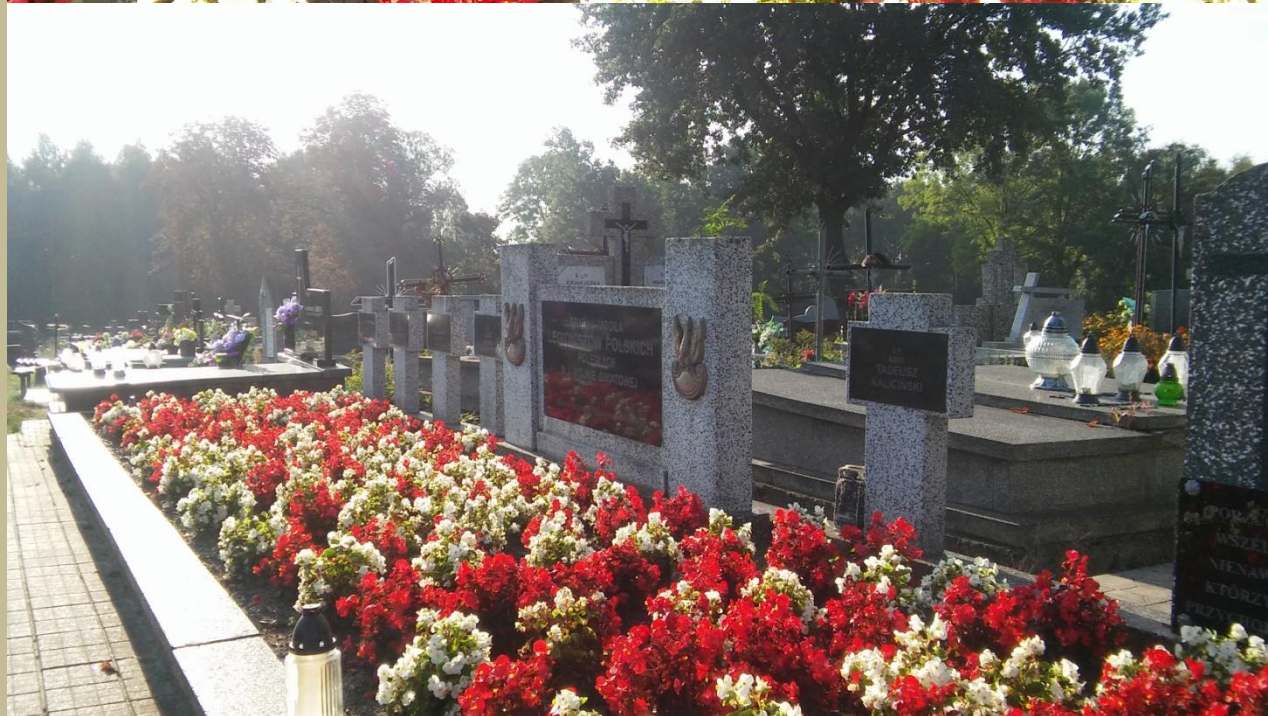
12.III.1916 r. Komunia na dziedzińcu. Mszę św. w herbaciarni celebrował O. Patrycy, ja pilnowałem porządku, a kpt. Łuczyński posunął się tak daleko, że obietnicą urlopu skłaniał do spowiedzi, a dziś obchodził sale i przypominał, że czas już pójść na Mszę św. i do Komunii św. Śledził czy byli do spowiedzi i Komunii św. ci, którym obiecał urlopy.

18.IV.1916 r. ...Jeszcze przed wojną postawiono tu (Gomunice - przyp. G.T.) mury kościoła, a nie zdążyli nakryć dachem - mury niszczały, a to Wielki Tydzień i Wielkanoc. Kapitan Łuczyński postanowił nakryć mury bodaj słomą i tam urządzać nabożeństwa wielkotypgodniowe i wszystkie niedziele....

24.IV.1916 r. ...Dziś tj. Poniedziałek Wielkanocny, urządzono dla dzieci. Podjadły sobie, dostały paczuszki, a potem poszliśmy z życzeniami do Komendanta kpt. Łuczyńskiego, który rozbawione dzieci tulił do siebie i całował jak ojciec. Bo też szkoła to jego oczko....

2.VII. 1916 r. Pierwsza Komunia św. ... Po nabożeństwie śniadanie w Domu Uzdrawieńców i fotografowanie. Dzieciarnia rozradowana, uszczęśliwiona. Komendant Domu Uzdrawieńców kpt. Łuczyński z zapalem urządzał tę uroczystość, by dzieci pamiętały ten dzień święty i Legiony.

W Kamieńsku nazwy dwóch ulic wiążą się z Legionami, jedna z nich nosi imię kpt. Jana Łuczyńskiego, a następna Legionistów.

Na cmentarzu parafialnym w Kamięnsku, znajduje się bratnia mogiła 11 legionistów:

- szer. Franciszek Konborn
- szer. 3 p.p. Jakub Bujno
- szer. Michał Chmielowski
- szer. 5 p.p. Władysław Pechmiejczuk
- szer. 4 p.p. Antoni Berczyński
- szer. art. Władysław Biały
- szer. 1 p.p. Mieczysław Durasz
- szer. 6 p.p. Józef Muczyszyn
- szer. 6 p.p. Stanisław Hucko
- szer. Józef Nowak
- szer. 3 p.p. Tadeusz Kaliciński

Polegli za Ojczyznę, cześć ich pamięci.

Groby legionistów na cmentarzu parafialnym w Kamięńsku 1930 r.

Grób legionistów na cmentarzu parafialnym w Kamięńsku w 1988 r.

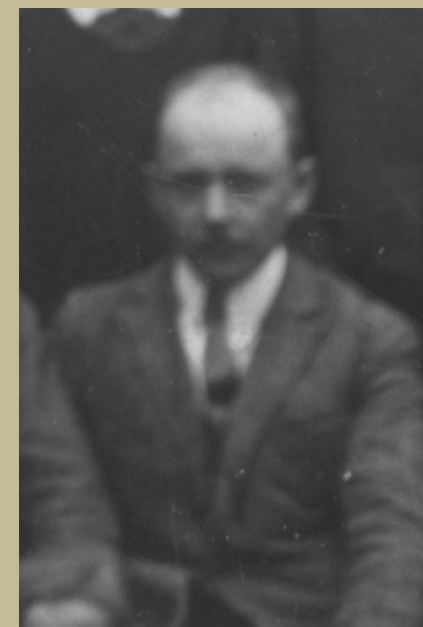
Pobranie ziemi z mogił legionistów na cmentarzu parafialnym w Kamięńsku, na kopiec im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie - 18.05.1935 r.

Jan Stanisław

W latach 1915 – 1916 była w Kamińsku Legionowa Komenda Uzupelnień. Komendantem był major Kuligowski. Ożenił się z mieszkanką Kamińska Felicją Porczyńską.

Do Legionów wstąpili z Kamińska - Jan Stanisław (miał 16 lat), Adam Kędzior (miał 22 lata), Edward Zaprzalski, Marian Tazbir syn Antoniego.

Adam Kędzior

*Była rozdarta i wymazana, lecz w szarej beznadziejności serca gorąco biły i Bóg ich nie opuścił,
wstała z popiołów i zaśniła łopotem skrzydeł Orła Białego,
za krew niewinną, wolność dostała,
Polską – Ojczyzna nasza.*

Opracował Grzegorz Turlejski

Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Kamińska

wrzesień 2018 r.